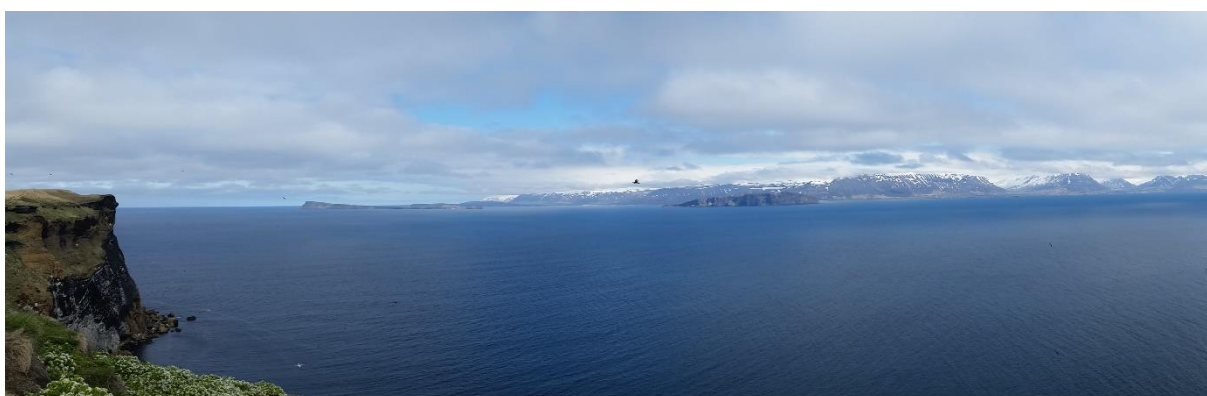

Skagafjörður

Jafnréttisstefna

Stefna gegn mismunun

Inngangur

Grundvöllur og markmið

Jafnrétti er varið í stjórnarskrá Íslands, sem og fjölmörgum mannréttindasáttmálum og yfirlýsingum sem Íslendingar eiga aðild að. Tilgangur með gerð jafnréttisstefnu sveitarfélagsins er að vekja athygli á rétti hvers einstaklings til jafna tækifæra í lífinu og að það sé hagur samfélagsins í heild að virðing sé borin fyrir hæfileikum allra jafnt. Jafnréttisstefna Sveitarfélagsins Skagafjarðar skal miða að því að allar manneskjur fái notið jafnréttis án tillits til kynþáttar, þjóðernisuppruna, litarháttar, trú, lífsskoðana, stjórnmalaskoðana, kynhneigðar, kynvitundar, kyneinkenna, efnahags, aldurs, ætternis, fötlunar, skertri starfsgetu eða annarrar stöðu.

Grundvöllur stefnunnar er jafnræðisregla stjórnarskrárinnar sem kveður á um að allir skuli vera jafnir fyrir lögum. Jafnréttisstefna sveitarfélagsins byggist einnig á lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/2008. (*Hér eftir nefnd jafnréttislög.*) Markmið jafnréttislaga er að koma á og viðhalda jafnrétti og jöfnum tækifærum kvenna og karla og jafna þannig stöðu kynjanna á öllum sviðum samfélagsins. Hafa ber í huga að margir skilgreina sig ekki sem annað hvort karlkyns eða kvenkyns. Jafnréttisstefna sveitarfélagsins tekur ekki aðeins á jafnrétti milli karla og kvenna heldur af öllum kynjum. Í stefnu þessari vísar hugtakið kyn til allra kynja, s.s. kvenna, karla, intersex og transfólks. Jafnréttisstefna sveitarfélagsins byggir jafnframt á lögum nr. 86/2018 um jafna meðferð á vinnumarkaði en þar er skýrt kveðið á um bann við allri mismunun fólks á vinnumarkaði, hvort heldur beina eða óbeina, á grundvelli kynþáttar, þjóðernisuppruna, trúar, lífsskoðunar, fötlunar, skertrar starfsgetu, aldurs, kynhneigðar, kynvitundar, kyneinkenna eða kyntjáningar. Ásamt lögum nr. 85/2018 um jafna meðferð einstaklinga óháð kynþætti og þjóðernisuppruna. Með skýru banni við mismunun er horft til þess að stuðla að virkri þátttöku sem flestra í íslensku samfélagi óháð kynþætti og þjóðernisuppruna og koma í veg fyrir félagslega einangrun einstaklinga af sömu ástæðum. Markmiðið er einnig að sporna við því að skoðanir á mismunandi verðleikum kynþátta festi hér rætur.

Almennt

Sveitarfélög gegna ákaflega mikilvægu hlutverki í baráttunni fyrir samfélagi sem byggist á jafnræði og sem berst gegn viðvarandi og endurteknu misrétti. Sveitarfélög eru það stjórnsýslustig sem stendur næst fólki og þau bera ábyrgð á verkefnum sem skipta verulegu máli í daglegu lífi fólks frá vöggu til grafar. Þau gegna mikilvægu lýðræðishlutverki og veita íbúum grundvallar velferðarþjónustu, auk þess að vera stórir vinnuveitendur.

Það er afar mikilvægt að kjörnir fulltrúar og aðrir stjórnendur sveitarfélaga hafi þekkingu á jafnréttismálum og þeir séu meðvitaðir um mikilvægi þess að jafnréttismálum sé sinnt á skipulegan og markvissan hátt í sveitarfélögunum. Markmiðið þarf að vera að kynja- og jafnréttissjónarmið séu höfð til hliðsjónar á öllum stigum ákvarðanatöku og samþætt inn í alla starfsemi sveitarfélaga eins og jafnréttislög gera ráð fyrir.

Opinber stefna

Jafnréttisstefna Sveitarfélagsins Skagafjarðar er opinber stefna í jafnréttismálum og er ætlað að vinna gegn allri mismunun. Henni er ætlað að taka til ólíkra hlutverka sveitarfélagsins (sem stjórnvald, sem vinnuveitandi og sem þjónustuveitandi.) Sveitarfélagið Skagafjörður skuldbindur sig til að vinna að

jafnrétti á þessum þremur sviðum sem endurspegla hvert um sig margþætt hlutverk og skyldur sveitarfélagsins.

Inntak samþætt í aðra stefnumótun

Lögð er áhersla á að inntak jafnréttisstefnunnar sé samþætt með virkum hætti inn í aðra stefnumótun á vegum sveitarfélagsins. Áhersla er jafnframt lögð á að jafnréttissjónarmiðum sé fylgt eftir í hvívetna á grundvelli laga, samninga og sáttmála.

Samstarf og samningar

Sveitarfélagið Skagafjörður ráðstafar ekki eingöngu fjármagni til eigin reksturs eða starfsemi. Það styrkir m.a. íþrótt-, tómsunda- og menningarstarf á vegum annarra. Sveitarfélagið býður út framkvæmdir og þjónustu og sinnir ýmsum verkefnum í samstarfi við önnur sveitarfélög eða stofnanir. Mikilvægt er að þessi hluti starfsemi sveitarfélagsins leggi jafnframt ríka áherslu á jafnréttissjónarmið. Við samningsgerð og styrkjaúthlutanir verði jöfn staða kynjanna höfð til hliðsjónar.

Ábyrgð og endurskoðun

Félags- og tómsundanefnd er ábyrgðaraðili jafnréttisstefnunnar og starfar jafnframt sem jafnréttisnefnd Sveitarfélagsins Skagafjarðar. Stefnt skal að því að færa málaflokkinn til byggðarráðs á kjörtímabilinu 2018-2022. Jafnréttisstefna sveitarfélagsins skal vera endurskoðuð eigi síðar en ári eftir hverjar sveitarstjórnarkosningar. Einstök verkefni, tímamörk þeirra og ábyrgðaraðilar eru tilgreind í jafnréttisáætlun sem unnin var jafnhliða jafnréttisstefnunni.

Jafnréttisstefna Sveitarfélagsins Skagafjarðar og jafnréttisáætlun var samþykkt af sveitarstjórn Sveitarfélagsins Skagafjarðar í nóvember 2019. Öllum stofnunum, starfsfólki, nefndum og ráðum sveitarfélagsins ber að vinna samkvæmt henni.

Sveitarfélagið Skagafjörður sem stjórnvald

Sveitarfélagið Skagafjörður varð til 6. júní 1998 við sameiningu 11 sveitarfélaga í Skagafirði. Í sveitarfélaginu búa um 4.000 íbúar. Verkefni sveitarfélagsins eru fjölbreytt en meðal verkefna eru: Að starfrækja leik-, grunn- og tónlistarskóla, staðbundna fjölskylduþjónustu, skipulagsmál og samgöngumál. Ákvarðanir sem teknar eru á vegum sveitarstjórnar Sveitarfélagsins Skagafjarðar eiga að vera gagnsæjar og hafa hagsmuni íbúa sveitarfélagsins að leiðarljósi. Sem stjórnvald skal Sveitarfélagið Skagafjörður leitast við að hafa íbúa sveitarfélagsins með í ráðum og hvetja þá til lýðræðislegrar þátttöku í málefnum sem snerta þá á einn eða annan hátt og skapa vettvang og farveg til þess.

Jafnrétti kynjanna

Markmið: Að treysta lýðræðislega stjórnun sveitarfélagsins með því að leitast við að þátttaka og áhrif kynjanna sé sem jöfnust og að jafnt tillit sé tekið til sjónarmiða og þarfa íbúa óháð kyni.

Leiðir að markmiðum:

- ❖ Við skipan í nefndir, ráð og stjórnir á vegum sveitarfélagsins skal gætt að ákvæði 15. gr. jafnréttis laga.
- ❖ Jafnrétti kynja skal haft að leiðarljósi þegar valdir eru fulltrúar í vinnuhópa til að undirbúa stefnumótun og meiriháttar ákvarðanir.
- ❖ Við gagnaöflun og annan undirbúning ákvarðana sem áhrif geta haft á stöðu kynjanna skal leitast við að taka mið af þörfum og viðhorfum kynjanna og greina afleiðingar þeirra með tilliti til jafnréttis.
- ❖ Öll starfsemi Sveitarfélagsins Skagafjarðar skal taka mið af því markmiði sveitarfélagsins að vinna gegn kynbundnu ofbeldi; andlegu, líkamlegu jafnt sem kynferðislegu.
- ❖ Sveitarfélagið Skagafjörður leggur áherslu á að sveitarfélagið taki tillit til allra kynja í framkvæmdum og skipulagi.

Aldur

Markmið: Að tryggja að tillit sé tekið til sjónarmiða og þarfa íbúa sveitarfélagsins á öllum aldri.

Leiðir að markmiðum:

- ❖ Við undirbúning ákvarðana sem haft geta áhrif á fólk vegna aldurs skal taka mið af þörfum og viðhorfum fólks á mismunandi aldri.
- ❖ Haft er samráð við eldra fólk, börn og ungmenni þegar ákvarðanir eru teknar sem varða hagsmuni þeirra. Varast ber að líta svo á að allir séu eins þó að þeir tilheyri ákveðnum aldurshópi.
- ❖ Þegar gerðar eru ráðstafanir sem varða börn skal það ávallt hafa forgang sem er barninu fyrir bestu.

Fötlun

Markmið: Að gera fötluðu fólki kleift að taka virkan þátt í skagfirsku samfélagi og tryggja að það hljóti sanngjarna og réttláta meðferð.

Leið að markmiðum

- ❖ Við stefnumörkun og ákvarðanatöku er varðar fólk með fötlun skal sérstaklega hafa samráð við þau og/eða hagsmunasamtök þeirra.
- ❖ Framlag hvers og eins skal metið að verðleikum án tillits til fötlunar og varast ber að líta svo á að allt fatlað fólk sé eins.

Kynhneigð, kynvitund, kyntjáning og kyneinkenni

Markmið: Að tryggja að allir geti tekið virkan þátt í skagfirsku samfélagi og hljóti sanngjarna og réttláta meðferð.

Leið að markmiðum

- ❖ Við undirbúning ákvarðana er varða hinsegin fólk skal haft samráð við hagsmunasamtök þeirra.
- ❖ Framlag hvers og eins skal metið að verðleikum og allir eiga rétt á sams konar viðmóti og framkomu án tillits til kynhneigðar, kynvitundar, kyntjáningar og kyneinkenni.

Trúarbrögð og stjórnmalaskoðanir

Markmið: Að tryggja að Sveitarfélagið Skagafjörður sýni trú og skoðunum íbúa virðingu og umburðarlyndi.

Leið að markmiðum:

- ❖ Við undirbúning ákvarðana sem snerta ákveðna trúarhópa sérstaklega skal haft við þá samráð.
- ❖ Framlag hvers og eins skal metið að verðleikum án tillits til trúarbragða, lífs- og stjórnmalaskoðana eða trúleysis. Varast ber að líta svo á að allir sem aðhyllast tilgreind trúarbrögð, lífs- eða stjórnmalaskoðun eða eru trúlausir séu eins.

Uppruni og þjóðerni

Markmið: Að tryggja að allir geti verið virkir þátttakendur í samfélaginu og hljóti sanngjarna og réttláta meðferð óháð uppruna.

Leið að markmiðum

- ❖ Leita skal eftir sjónarmiðum hagsmunaaðila og/eða fagaðila við stefnumótun og ákvarðanatöku sem varðar sérstaklega einstaklinga með erlent þjóðerni eða uppruna.
- ❖ Sveitarfélagið Skagafjörður skal leitast eftir því að stuðla að aukinni þátttöku fólks af erlendum uppruna í málefnum sveitarfélagsins og í stjórnnum, ráðum og nefndum.
- ❖ Framlag hvers og eins skal metið að verðleikum og allir eiga rétt á sams konar viðmóti og framkomu, óháð uppruna eða þjóðerni.

Sveitarfélagið Skagafjörður sem vinnuveitandi

Starfsfólk sveitarfélagsins er ríflega 400 talsins á u.þ.b. 30 starfsstöðvum sem gerir Sveitarfélagið Skagafjörð að öflugum atvinnurekanda í sveitarfélaginu. Að auki fær fjöldi ungmenna vinnu yfir sumartímamann í vinnuskóla, sumarstörfum, átaksverkefnum, sumarnámskeiðum og öðrum tilfallandi verkefnum. Það er markmið sveitarfélagsins að samsetning starfsmannahópsins á öllum vinnustöðum sveitarfélagsins endurspegli fjölbreytileika skagfirskis samfélagsins.

Jafnrétti kynjanna

Markmið: Að með skipulögðu jafnréttisstarfi verði tryggt að kynin njóti jafnréttis á vinnustöðum sveitarfélagsins í hvívetna.

Leiðir að markmiðum

- ❖ Í öllum auglýsingum á vegum stofnana sveitarfélagsins skal gæta jafnréttis og jafnrar virðingar kynjanna. Atvinnuauklýsingar skulu að jafnaði vera kynhlutlausar, en sé um að ræða störf þar sem hallar á annað kynið skal vekja athygli á því markmiði jafnréttisstefunnar að jafna kynjaskiptingu innan starfsgreinar sbr. 26. gr. jafnréttis laga.
- ❖ Öll laus störf hjá Sveitarfélaginu Skagafirði ber að auglýsa, nema um tímabundnar ráðningar eða tilfærslu í starfi sé að ræða. Jafnréttissjónarmið skulu metin til jafns við önnur sjónarmið þegar ráðið er í stöður hjá sveitarfélaginu. Umsækjandi af því kyni sem er í minnihluta í viðkomandi starfsgrein skal að öðru jöfnu ganga fyrir við ráðningu þegar hann er jafnhæfur eða hæfari.
- ❖ Konur og karlar skulu njóta sambærilegra kjara og réttinda. Greiða skal jöfn laun fyrir jafn verðmæt og sambærileg störf óháð kyni. Allar ákvarðanir sem hafa áhrif á kjör skulu byggjast á málefnalegum forsendum, óháð kyni. Sveitarfélagið Skagafjörður telur að launaleynd sé ein af uppsprettum kynbundins launamunar og að henni beri því að útrýma hvar sem hún kann að vera til staðar, sbr. 19. gr. jafnréttis laga.
- ❖ Vinnuáætlunir skulu taka mið af þörfum allra kynja. Við úthlutun verkefna, tilfærslur í störfum og uppsagnir skal gætt að jafnréttissjónarmiðum, svo starfsfólki verði ekki mismunað á neinn hátt.
- ❖ Starfsþróun og símenntun skal nýta til aukins jafnréttis kynja á vinnustað og jafnrar virðingar kynja á vinnustað.
- ❖ Sveitarfélagið Skagafjörður vill nýta kosti sveigjanleika á vinnustað til að auðvelda starfsfólki að samræma einkalíf, fjölskylduábyrgð og starf og stjórnendum að mæta breytilegum þörfum starfseminnar. Starfsfólk skal eiga kost á sveigjanlegum vinnutíma, hlutastörfum eða annarri hagræðingu vinnutíma eða vinnuskipulags þar sem því verður við komið og hentað getur bæði starfsmanni og starfsemi. Sérstök áhersla er lögð á að vinna gegn stöðluðum ímyndum um hlutverkaskiptingu kynjanna hvað snertir fjölskylduábyrgð.
- ❖ Kynbundið ofbeldi, kynbundin áreitni og kynferðisleg áreitni er með öllu óheimil á vinnustöðum sveitarfélagsins. Vísað er til 2. gr. jafnréttis laga um skilgreiningu á kynbundinni og kynferðislegri áreitni. Sé yfirmanni eða trúnaðarmanni gert viðvart um slíka hegðun ber viðkomandi, í samráði við forstöðumann að binda endi á hana. Þolandi skal engan skaða bera

af ráðstöfunum sem gripið er til í því skyni. Alvarleg eða endurtekin áreitni varðar áminningu eða brottrekstri geranda úr starfi. Verklagsreglur um viðbrögð við kynbundnu ofbeldi, kynbundnu áreitni og kynferðislegri áreitni skulu vera aðgengilegar starfsfólki.

Aldur

Markmið: Að tryggja að fólki sé ekki mismunað á vinnustöðum Sveitarfélagsins Skagafjarðar vegna aldurs.

Leiðir að markmiðum:

- ❖ Starfsfólki sveitarfélagsins standi til boða símenntun og starfsþróun, óháð aldri.
- ❖ Þegar því er við komið geta starfsmenn samið um minnkað starfshlutfall og/eða sveigjanleg starfslok þegar aldurinn færir yfir.
- ❖ Tryggja skal að starfsfólki sé ekki mismunað vegna barneigna.
- ❖ Starfsfólk skal leggja sig fram um að skapa jákvætt og gott andrúmsloft sem er laust við fordóma, staðalmyndir og klisjur er tengjast aldri.

Fötlun

Markmið: Að tryggja rétt fatlaðs fólks á vinnustöðum sveitarfélagsins og skapa fordómalaust andrúmsloft í garð fatlaðs fólks.

Leiðir að markmiðum

- ❖ Fatlaður umsækjandi skal njóta forgangs í störf hjá sveitarfélaginu sé hann jafnhæfur eða hæfari en aðrir umsækjendur, sbr. 3. mgr. 22. gr. laga um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir nr. 38/2018.
- ❖ Allar ákvarðanir sem hafa áhrif á kjör starfsmanna sveitarfélagsins skulu byggjast á málefnalegum forsendum án tillits til fötlunar viðkomandi.
- ❖ Við ráðningu fatlaðs starfsmanns ber að sjá til þess að hann fái viðeigandi starfsaðstöðu.
- ❖ Veita skal fötluðu fólki tíma til aðlögunar í nýju starfi.
- ❖ Sveitarfélagið mun einnig leggja sig fram um að sýna starfsfólki sínu sem eru aðstandendur fatlaðs fólks sveigjanleika eða tíma til aðlögunar þegar þess er þörf og þegar því verður við komið.
- ❖ Gæta þarf þess að starfsfólk fái jöfn tækifæri til símenntunar og starfsþróunar óháð fötlun.
- ❖ Starfsfólk skal leggja sig fram um að skapa fordómalaust umhverfi á vinnustað.

Kynhneigð, kynvitund, kyntjáning og kyneinkenni

Markmið: Að tryggja að starfsfólki sé ekki mismunað vegna kynhneigðar, kynvitundar, kyntjáningar eða kyneinkenna.

Leiðir að markmiðum:

- ❖ Þess skal gætt að við ráðningar, uppsagnir og ákvarðanir um kjör starfsmanna sveitarfélagsins að ómálefnalegum ástæðum sé ekki beitt sem rökum gegn starfsfólki.

- ❖ Virða ber rétt fólks til að tjá sig, eða tjá sig ekki, um kynhneigð, kynvitund, kyntjáningu eða kyneinkenni sín.
- ❖ Starfsfólk skal leggja sig fram við að skapa andrúmsloft sem er laust við fordóma gagnvart hinsegin samstarfsfólki og á það við í starfi og leik á vinnustaðnum.

Trúarbrögð og stjórnámálaskoðanir

Markmið: Að tryggja að Sveitarfélagið Skagafjörður geri ekki upp á milli starfsmanna í kjörum vegna ómálefnalegra ástæðna og komi fram við starfsfólk sitt af virðingu, óháð trúar- og stjórnámálaskoðunum.

Leiðir að markmiðum

- ❖ Allir starfsmenn njóta sömu tækifæra til starfsþróunar og símenntunar, óháð trúar-, lífs- og stjórnámálaskoðunum.
- ❖ Allt starfsfólk sveitarfélagsins ber ábyrgð á að skapa andrúmsloft sem er laust við fordóma.
- ❖ Virða ber rétt fólks til að tjá sig um trú sína eða trúleysi og lífs- og stjórnámálaskoðanir sínar. Ástundun eða tjáning þeirra má þó ekki trufla starfsemi á vinnustað.

Uppruni og þjóðerni

Markmið: Að tryggja starfsfólki Sveitarfélagsins Skagafirði af erlendum uppruna jafnræði og jafnrétti á við annað starfsfólk sveitarfélagsins og gæta þess við ráðningar og ákvarðanir um kjör starfsfólks að ekki ráði ómálefnalegar ástæður.

Leiðir að markmiðum

- ❖ Innflytjendur og fólk af erlendum uppruna njóti jafnréttis í hvívetna í ráðningarferli og í öllum kjörum og réttindum. Þeir njóti hæfni sinnar og fái störf í samræmi við hana. Innflytjendur sem sækja um starf hjá sveitarfélaginu eða starfa þar nú þegar njóti leiðbeiningar við að láta meta þá menntun sem þeir hafa aflað sér utan Íslands.
- ❖ Sveitarfélagið skal koma í veg fyrir mismun hvað varðar starfsaðstæður, starfsþróun og símenntun fólks af erlendum uppruna. Innflytjendur og fólk af erlendum uppruna skal njóta jafnra tækifæra á við annað starfsfólk til starfsframa og starfsþróunar.
- ❖ Starfsfólki af erlendum uppruna sé gefinn kostur á starfstengdu íslenskunámi eftir því sem þörf er á og fái fræðslu um starfsáætlun, þjónustumarkmið og menningu vinnustaðarins.
- ❖ Á vinnustöðum sveitarfélagsins sé unnið gegn fordómum gagnvart starfsfólki vegna uppruna, litarháttar, þjóðernis eða menningarlegs bakgrunns, m.a. með fræðslu þegar þess er þörf.
- ❖ Allt starfsfólk sveitarfélagsins ber ábyrgð á að skapa andrúmsloft sem er laust við fordóma.

Sveitarfélagið Skagafjörður sem þjónustuveitandi

Sveitarfélagið Skagafjörður starfrækir ýmsa þjónustu fyrir íbúa sveitarfélagsins, bæði lögbundna og ólögbundna þjónustu sem mörkuð er með ákvörðunum sveitarstjórnar. Sveitarfélagið Skagafjörður gegnir lykilhlutverki í vellíðan íbúanna. Þjónustusvið sveitarfélagsins eru tvö, fjölskyldusvið ásamt veitu- og framkvæmdasviði. Eitt stoðsvið vinnur síðan þvert á starfseminu; stjórnsýslu- og fjármálasvið.

Stjórnsýslu- og fjármálasvið annast almenna stjórnsýslu sveitarfélagsins, menningamál, ferðamál, atvinnumál, upplýsingamál, greiðslu og innheimtu reikninga, bókhald og skráningu reikninga, fjárhagslegt eftirlit, áætlanagerð og tölvumál.

Fjölskyldusvið ber ábyrgð á barnavernd, forvörnum, stuðningi og ráðgjöf við fjölskyldur á húsnæðismálum, fjárhagsaðstoð, þjónustu við fatlað fólk, þjónustu við aldraða og heimaþjónustu. Málefni leik-, grunn- og tónlistarskóla, tómstunda- og íþróttamál sveitarfélagsins heyrir jafnframt undir fjölskyldusviðið.

Veitu- og framkvæmdasvið hefur umsjón með rekstri eigna sveitarfélagsins, áætlanagerð, faglegum undirbúningi verkefna, verklegum framkvæmdum og allri umsýslu varðandi fasteignir, götur, veitur og opin svæði.

Sveitarfélagið Skagafjörður hefur það markmið að vera framsækið og öflugt í miðlun upplýsinga og þjónustu við alla hagsmunaaðila. Markvisst og skilvirkt samstarf milli sviða sveitarfélagsins á að tryggja skilvirka stjórnun, gott flæði upplýsinga og þá fyrirmyndarþjónustu sem Sveitarfélagið Skagafjörður vill vera þekkt fyrir að veita.

Jafnrétti kynjanna

Markmið: Að flétta jafnréttissjónarmið saman við þjónustu sveitarfélagsins þannig að hún ýti undir jafnrétti meðal íbúa sveitarfélagsins bæði á vettvangi fjölskyldu- og atvinnulífs sem og á öðrum vettvangi samfélagsins.

Leiðir að markmiðum:

- ❖ Allir eiga óháð kyni jafnan aðgang að þjónustu sveitarfélagsins. Við ákvarðanir um tilhögun þjónustu skal tekið mið af þörfum allra kynja og áhrifum ákvarðana á stöðu þeirra.
- ❖ Allt uppeldis- og tómstundastarf, menntun og fræðsla sem fram fer á vegum og er á ábyrgð Sveitarfélagsins Skagafjarðar og stofnana þess skal hafa jafna stöðu kynjanna að leiðarljósi.
- ❖ Jafnréttisfræðsla skal fara fram á öllum skólastigum.
- ❖ Börnum og unglingum skal veitt hvatning til að rækta hæfileika sína og persónuþroska án tillits til hefðbundinna staðalmynda kynjanna.
- ❖ Fræðsluyfirvöldum í Skagafirði og stjórnendum félags- og tómstundastarfs ber að leitast við að styrkja jákvæða kynimynd barna og vinna gegn skaðlegum áhrifum klámvæðingar meðal ungmenna.
- ❖ Við úthlutun styrkja á vegum Sveitarfélagsins Skagafjarðar til félagasamtaka skal gætt að jafnréttissjónarmiðum.

Aldur:

Markmið: Að tryggja jákvætt og uppbyggilegt viðhorf til allra aldurshópa sem njóta þjónustu sveitarfélagsins.

Leiðir að markmiðum

- ❖ Taka skal tillit til þess að þarfir fólks fyrir þjónustu eru mismunandi eftir aldurskeiðum.
- ❖ Gæta þarf þess að allir íbúar sveitarfélagsins eigi jafnan aðgang að þjónustu sveitarfélagsins, óháð aldri, svo fremi sem þjónustan er ekki miðuð við ákveðna hópa, s.s. barna- og unglिंगastarf. Við ákvarðanir um tilhögun þjónustu skal taka mið af þörfum allra aldurshópa og hafa samráð við hlutaðeigandi hópa.
- ❖ Öll þjónusta við aldraða, börn og ungmenni sem er á ábyrgð Sveitarfélagsins Skagafjarðar skal hafa jafna stöðu kynjanna að leiðarljósi. Aldur er ekki feimnismál og í kennslu-, upplýsinga- og kynningarefni er leitast við að lýsa fjölbreytileika mannlífsins.
- ❖ Tryggja skal börnum vernd fyrir hverskonar ofbeldi, vanrækslu og misnotkun.
- ❖ Í öllu barna- og unglिंगastarfi veiti hæft starfsfólk börnum umönnun og vernd og sjái til þess að öryggi þeirra sé eins og best verður á kosið.
- ❖ Stuðla ber að jákvæðum og uppbyggilegum viðhorfum til allra aldurshópa sem njóta þjónustu sveitarfélagsins, þar á meðal barna og eldra fólks.

Fötlun

Markmið: Að tryggja að fatlað fólk eigi jafnan aðgang að þjónustu og ófatlaðir. Gott aðgengi að upplýsingum og þjónustu er mikilvægur grundvöllur fyrir sjálfstæðu lífi fatlaðs fólks.

Leiðir að markmiðum

- ❖ Þegar þjónusta er skipulögð skal gæta þess að hún taki mið af þörfum ólíkra hópa fatlaðs fólks af öllum kynjum.
- ❖ Áfram skal unnið að því að opinberar byggingar séu aðgengilegar fyrir alla.
- ❖ Tryggja þarf fötluðu fólki upplýsingar um réttindi sín. Mikilvægt er að viðurkenna að fatlað fólk hefur fjölbreyttar þarfir fyrir tjáskiptaleiðir og eru upplýsingar á vef sveitarfélagsins settar fram með tilliti til þess.
- ❖ Allt uppeldis- og tómsundastarf, menntun og fræðsla á vegum sveitarfélagsins taki mið af þörfum fatlaðs fólks af öllum kynjum og veitir því sérstakan stuðning til þess að það fái notið þessa til jafns á við aðra. Fötlun er ekki feimnismál og kennsluefni á alltaf að lýsa fjölbreytileika mannlífsins.
- ❖ Unnið skal að því að útrýma fordómum gagnvart fötluðu fólki.

Kynhneigð, kynvitund, kyntjáning og kyneinkenni

Markmið: Að tryggja að samskipti starfsmanna og þeirra sem njóta þjónustunnar sé byggt á gagnkvæmri virðingu.

Leiðir að markmiðum

- ❖ Allt uppeldis- og tómstundastarf, menntun og fræðsla taki mið af því að þátttakendur geti verið með ólíka kynhneigð, kynvitund, kyntjáningu og kyneinkenni.
- ❖ Ólíkar kynhneigðir, kynvitund, kyntjáning og kyneinkenni fólks séu rædd kinnroðalaust og fræðsluefni lýsi alltaf fjölbreytileika mannlífsins þegar því verður við komið.

Trúarbrögð og stjórnmálaskoðanir

Markmið: Að tryggja að allir eigi jafnt aðgengi að þjónustu sveitarfélagsins og að mismunandi lífsskoðanir, stjórnmálaskoðanir eða afstaða til trúarbragða á hverjum tíma hafi ekki áhrif á hvernig komið er fram við þá sem nota þjónustu sveitarfélagsins.

Leiðir að markmiðum

- ❖ Í uppeldis- og tómstundastarfi, menntun og fræðslu á vegum sveitarfélagsins skal tillit tekið til ólíkra siða er tengjast mismunandi trúarbrögðum. Mikilvægt er að ekki sé gengið út frá því að allir aðhyllist sömu trú þó að hefðbundnar trúarhátíðir lúthersku kirkjunnar séu haldnar hátíðlegar. Trúarbrögð mannkyns séu kynnt með kennsluefni og í því sé fjölbreytileika alltaf lýst þegar því verður við komið. Ekki skal hampa einni trú eða lífsskoðun umfram aðra og gæta skal hlutleysis í framsetningu námsefnis og í kennslu barna.
- ❖ Þjónusta sveitarfélagsins skal einkennast af jákvæðum samskiptum og gagnkvæmri virðingu, óháð lífs-, stjórnmála- eða trúarskoðunum fólks.
- ❖ Stefnt skal að því að útrýma fordómum í garð trúarbragða, trúleysis og lífs- og stjórnmálaskoðana.

Uppruni og þjóðerni

Markmið: Að tryggja að innflytjendur og fólk af erlendum uppruna eigi greiðan aðgang að þjónustu sveitarfélagsins og fái tækifæri til að rækta menningu sína.

Leiðir að markmiðum

- ❖ Þegar þjónusta á vegum sveitarfélagsins er skipulögð skal sérstaklega hafa í huga þarfir innflytjenda og fólks af erlendum uppruna.
- ❖ Þjóða skal tulkapjónustu í viðtölum, t.d. hjá ráðgjöfum og í foreldrasamtölum, þegar þess er þörf.
- ❖ Allt uppeldis- og tómstundastarf, menntun og fræðsla á vegum sveitarfélagsins taki mið af þörfum barna af erlendum uppruna og veiti þeim sérstakan stuðning og íslenskukennslu til þess að þau fái notið þessa framboðs sveitarfélagsins til jafns á við önnur börn.
- ❖ Fjölbreytni og margbreytileiki samfélagsins hljóti kynningu í starfi með börnum og ungmennum og þeim gefið tækifæri til að kynna heimamenningu sína og móðurmál.
- ❖ Stofnanir Sveitarfélagsins Skagafjarðar búi til aðgengilegt og auðskilið upplýsingaefni um þjónustu sveitarfélagsins á tungumálum þeirra hópa sem fjölmennastir eru í Sveitarfélaginu Skagafirði. Hér er átt við vef, bæklinga og auglýsingar þegar það á við.
- ❖ Starfsfólk leggi sig fram um að skapa andrúmsloft sem sé laust við fordóma í garð einstaklinga vegna uppruna, litarháttar, þjóðernis eða menningarlegs bakgrunns. Starfsfólk leggur sig fram um alúðleg samskipti þrátt fyrir að ólík tungumálaþekking geti valdið hindrunum.

Ábyrgð og verklag

Brýnt er að Félags- og tómstundanevnd ræki hlutverk sitt sem jafnréttisnevnd sveitarfélagsins af alúð. Hvert fagsvið tilnefnir fulltrúa til að sitja í starfshópi sveitarfélagsins um jafnréttismál. Í tengslum við fjárhagsáætlanagerð gera allir sviðsstjórar og/eða stofnanir sveitarfélagsins eftir atvikum grein fyrir jafnréttismálum á sínu sviði/stofnun og til hvaða aðgerða mun verða gripið til á komandi ári. Stjórnendur og starfsfólk Sveitarfélagsins Skagafjarðar bera ábyrgð á að tryggja að jafnrétti allra sé virt innan stjórnkerfis sveitarfélagsins, á vinnustöðum þess og í þjónustu.

Stjórnendur og sviðsstjórar bera ábyrgð á að:

- ❖ Kynna stefnuna og að unnið sé eftir henni á viðkomandi fagsviði.
- ❖ Beita samþættingu kynja- og jafnréttissjónarmiða í fjárhagsáætlunarferlinu.
- ❖ Sviðsstjórar skipa fulltrúa til setu í starfshópi sveitarfélagsins um jafnréttismál.
- ❖ Skoða hvort Sveitarfélagið Skagafjörður ætti að taka upp kynjaða fjárhagsáætlunargerð.

Framkvæmdaráð sveitarfélagsins ber ábyrgð á að:

- ❖ Fjalla reglulega um jafnréttismál.

Starfshópur um jafnréttismál ber ábyrgð á að:

- ❖ Fylgja eftir ákvörðunum félags- og tómstundanevndar í jafnréttismálum.
- ❖ Vera málsvari kynjasamþættingar í öllu starfi sveitarfélagsins.
- ❖ Taka þátt í námskeiðum, kynna sér fræðsluefni og miðla áfram þekkingu um jafnréttismál.

Stjórnendur skólastarfs bera ábyrgð á að:

- ❖ Fræðsla um jafnrétti sé hluti af skólastarfi og sé nánar útfærð í skólanámskrám.
- ❖ Námsfni mismuni ekki kynjum, vinni gegn fordómum og hafi jafnan rétt allra hópa að leiðarljósi.
- ❖ Kennsluhættir taki mið af því fjölbreytta samfélagi sem við búum í.
- ❖ Í náms- og starfsfræðslu og við ráðgjöf í skólum skulu piltar og stúlkur óháð kyni hljóta fræðslu og ráðgjöf í tengslum við sömu störf sbr. 23. gr. jafnréttislaga.

Stjórnendur í íþrótt-, tómstunda- og æskulýðsstarf bera sérstaka ábyrgð á að:

- ❖ Skipuleggja félags- og tómstundastarf með jafnrétti að leiðarljósi.
- ❖ Stuðla að því að þau félagasamtök sem njóta aðstöðu, styrkja eða annarra gæða sem Sveitarfélagið Skagafjörður lætur í té, svo sem til íþróttaiðkunar, gæti jafnréttis í hvívetna.

Stjórnendur þjónustustofnana bera sérstaka ábyrgð á að:

- ❖ Fyllsta jafnréttis sé gætt í þjónustu sveitarfélagsins.
- ❖ Unnið sé markvisst gegn fordómum innan þjónustustofnana og gagnvart notendum þjónustunnar.

Félags- og tómsundanefnd (jafnréttisnefnd) ber að:

- ❖ Sjá til þess að jafnréttstefnunni sé fylgt eftir.
- ❖ Kalla eftir upplýsingum um kynjajafnrétti á sviðum sveitarfélagsins.
- ❖ Kynna stefnuna og stuðla að þekkingaröflun og miðlun upplýsinga í samráði við íbúa og hlutaðeigandi.
- ❖ Tryggja eftirlit og aðhald með því að kynja- og jafnréttissjónarmið séu hluti af fjárhagsáætlun hvers árs.
- ❖ Standa vörð um að íbúum sveitarfélagsins sé ekki mismunað vegna uppruna, þjóðernis, tungumáls, litarháttar, trúarbragða, lífs-, stjórnmalaskoðana, trúleysis, kyns, kynhneigðar, kynvitundar, kyntjáningar, kyneinkenna, aldurs eða fötlunar.

Mannauðsstjóra ber að:

- ❖ Stýra starfshópi um jafnréttismál í sveitarfélaginu.
- ❖ Eiga í samstarfi við stjórnendur um jafnréttismál.
- ❖ Efla samráð í málaflokkunum innan stofnana sveitarfélagsins.

Mælingar

Jafnréttisáætlun sem byggir á þessari stefnu inniheldur mælanleg markmið. Mikilvægt er að í upplýsingaöflun og greiningu gagna hjá Sveitarfélaginu Skagafirði verði upplýsingar sem víðast kyngreindar og birtar, sbr. 16. gr. jafnréttislaga, en jafnframt greindar eftir þeim hópum sem stefnan nær til þegar því verður við komið. Sveitarfélagið Skagafjörður einsetur sér að miðla skipulega innan sveitarfélagsins þeirri þekkingu sem sveitarfélagið aflar sér og nýta hana til að bæta þjónustu, vinna gegn fordómum, efla jafnrétti á vinnustöðum og fræða íbúa sveitarfélagsins.

Endurskoðun

Jafnréttisstefnu þessi skal endurskoðuð á fjögurra ára fresti og skal endurskoðun lokið í júní 2023.

Samþykkt í sveitarstjórn 13. nóvember 2019
Málsnr. 1809026